

وزیر اقتصاد: اکنون بهترین فرصت برای قطع وابستگی اقتصاد به نفت است

اقتصاد نفتی و اقتصاد دولتی دو اشکال بزرگ اقتصاد ایران است که رهبر انقلاب در دیدار چند روز پیش خود با مردم آذربایجان بر آن تأکید کردند.

اقتصاد نفتی و اقتصاد دولتی دو اشکال بزرگ اقتصاد ایران است که رهبر انقلاب در دیدار چند روز پیش خود با مردم آذربایجان بر آن تأکید کردند. از نظر ایشان، اقتصاد نفتی یعنی اینکه ما نفت را که سرمایه ماندگار است و امکان ارزش افزوده چندین برابری در آن وجود دارد، از زیر زمین بیرون کشیده و بفروشیم و پولش را صرف امور جاری کشور بکنیم؛ خسارت از این بالاتر نمی‌شود.

سیاست‌های اقتصاد مقاومتی اگر سال گذشته یک انتخاب بود، امروز یک الزام بوده و اجتناب‌ناپذیر است و حتماً باید به سمت آن‌ها برویم و یقیناً آثار کامل و مثبت آن را در بلندمدت می‌توانیم ببینیم.

به گزارش اخبار اقتصادی و دارایی (شادا) دکتر علی طیب نیا وزیر امور اقتصادی و دارایی در گفتگو با پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار آیت العظمی خامنه‌ای، ضمن اعلام این مطالب، گام‌های دولت برای برون رفت از اقتصاد نفتی و تحقق اقتصاد مقاومتی را تشریح کرد و گفت: وابستگی اقتصاد ایران به نفت پدیده‌ای سطحی نیست که با اقدامات و تصمیمات کوتاه‌مدت حل و فصل شود، بلکه مشکلی ساختاری و بنیادین است که آثار آن در همه ابعاد اجتماعی، سیاسی و اقتصادی قابل مشاهده است.

وی معتقد است: حل چنین عارضه عمیقی که در همه نهادها و بنیان‌های اقتصادی و اجتماعی کشور نهفته است، مستلزم این است که در مرحله اول به شناخت و درک مشترکی نسبت به پدیده وابستگی به نفت دسترسی پیدا کنیم. در مرحله دوم، باید عزم مشترکی بین همه نهادها و مسئولان کشور برای مقابله با این پدیده به وجود آید و سپس اقدام مشترک و در نهایت، نظارت مشترک بر حسن اجرای این تصمیمات و اقدامات صورت بگیرد. وزیر اقتصاد تأکید کرد: در حوزه درک مشترک، اگرچه در سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری احکام روشن و بسیار شفافی وجود دارد و هرچند ایشان از سال‌ها پیش بحث ضرورت قطع وابستگی اقتصاد ایران به نفت را بیان کردند، اما به نظر می‌رسد هنوز در بین همه آحاد مردم و ارکان نظام درک مشترکی نسبت به این موضوع وجود ندارد. شاید به همین دلیل است که با تغییر دولت‌ها و مجلس‌ها، ما شاهد تغییر رویکردها به صورت جدی هستیم. وی سپس گفت: در وهله دوم باید به عزم مشترکی برسیم. معنای عزم مشترک با هدف‌گیری فرق می‌کند. درست است که در قانون برنامه یا در سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری روی قطع وابستگی به درآمدهای نفتی هدف‌گذاری شده است، اما هنوز این موضوع مهم به صورت عزم ملی درنیامده است. این مسئله باید به عزم و تصمیم ملی تبدیل شود و وفاق عمومی بر سر آن حاصل شود. مسلماً قطع وابستگی به درآمدهای نفتی تصمیم ساده و راحتی نیست، بلکه تصمیم دشوار و انتخاب بسیار پیچیده و سختی است که هزینه‌هایی را با خود به همراه دارد.

این عضو کابینه دولت در مورد اینکه اقتصاد وابسته به نفت چه آسیب‌هایی را برای جامعه و کشور به همراه خواهد داشت، پاسخ داد: اقتصاد ما با چند ویژگی عمده در سطح کلان شناسایی می‌شود. ویژگی اول، نرخ رشد پایین اقتصادی است. طی سی و پنج سال گذشته متوسط نرخ رشد اقتصادی در ایران، حدود سه درصد بود. اگر عامل رشد جمعیت را هم به حساب بیاورید، آن وقت خواهید دید که درآمد سرانه تقریباً ثابت بوده و افزایش قابل ملاحظه‌ای نداشته است؛ بنابراین اولین ویژگی اقتصاد ایران سطح پایین رشد اقتصادی است. ویژگی دوم اقتصاد ایران، نقش بسیار پایین رشد بهره‌وری بوده و هست. حتی در بعضی از سال‌ها و دوره‌ها، رشد بهره‌وری تأثیر منفی در رشد اقتصادی ایران داشته است در واقع، نه فقط اثر مثبت نداشته، بلکه موجبات کاهش تولیدات کشور را هم فراهم کرده است. وی اضافه کرد: ویژگی سوم، نوسانات رشد اقتصادی است. در بعضی از دوره‌ها و سال‌ها رشد اقتصادی بالاتر از سه درصد، حتی تا حدود هفت درصد هم رسیده و در بعضی از سال‌ها، رشد اقتصادی در ایران منفی شده است. بنابراین نوسانات شدید رشد اقتصادی یکی دیگر از ویژگی‌های اقتصاد کلان ایران است و نهایتاً تورم مزمن و ساختاری یکی دیگر از ویژگی‌هایی است که در سطح اقتصاد کلان ایران می‌توان دید.

دکتر طیب‌نیا در بخش دیگری تصریح کرد: طی یک سال و نیم گذشته در مقابله با تحریم‌ها و مدیریت آن‌ها نسبتاً موفق عمل کرده‌ایم و توانسته‌ایم رشد اقتصادی منفی را به رشد اقتصادی مثبت تبدیل کنیم. ما توانسته‌ایم با همراهی همه ملت و رهنمودهای مقام معظم رهبری، تورم را هم در حد قابل ملاحظه‌ای مهار کنیم. این نشانه‌ای برای کشورهای غربی بود که

تحریم‌ها دیگر نمی‌تواند مثل گذشته آثارش را بر ما تحمیل کند. اگر کشورهای غربی سر میز مذاکره با ایران حاضر شدند و اصل حق ایران در بهره‌برداری از فناوری هسته‌ای را پذیرفتند، به‌خاطر رفتار انسان‌دوستانه یا منطقی آن‌ها نبود، یکی از دلایل آن مدیریت نسبتاً موفقیت‌آمیزی بود که در حوزه اقتصاد داخلی و مدیریت تحریم‌ها اعمال شد.

وی تصریح کرد: مجموعه سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری مبتنی بر شناخت صحیح و عمیق و کامل از مشکلات اقتصاد ایران طراحی و تنظیم شده و شامل راه‌حل‌های مناسبی برای قطع وابستگی به درآمدهای نفتی و اصلاح ساختار ایران است آنچه مهم است این است که همه ارکان حکومت و مردم، همه با هم با یک تصمیم مشترک سعی کنند این سیاست‌ها را اجرا کنند و البته هزینه‌های احتمالی آن را هم در کوتاه‌مدت همه با هم بپذیریم.

وزیر اقتصاد ادامه داد: این را می‌دانیم که اصلاح ساختار فرآیند زمان‌بری است و یقیناً در کوتاه‌مدت نمی‌توان به همه موارد آن دست یافت، ولی به هر حال ما از یک زمانی باید به‌صورت جدی شروع کنیم. البته ممکن است این کار ابتدا آثار رفاهی منفی در جامعه داشته باشد، اما قطعاً الآن بهترین زمان برای اجرای این کار است، چون به نظر می‌رسد که شرایط بیرونی و درونی ما به‌گونه‌ای است که ان‌شاءالله اگر این سیاست‌ها را دنبال کنیم، هم آثار آن را در بلندمدت مشاهده می‌کنیم و هم در کوتاه‌مدت کمک می‌کند که بتوانیم از شرایط سخت فعلی عبور کنیم. وی گفت: ما چند واقعیت را باید بپذیریم. یک، به دلیل تحریم، میزان درآمد ما کاهش پیدا کرده و میزان صادرات نفت به تقریباً نصف دوران قبلی رسیده است. دو، همین درآمدهای محدود نفتی هم به‌صورت کامل برای ما قابل استفاده نیست. به دلیل تحریم، محدودیت‌ها و قیودی روی این درآمدها وجود دارد که نمی‌شود به‌سادگی از آن‌ها استفاده کرد. سوم اینکه قیمت نفت به‌شدت کاهش پیدا کرده است. ما در نیمه اول سال جاری، به‌طور متوسط نفت را 105 دلار فروختیم و الآن زیر پنجاه دلار است. این بدان معناست که قیمت نفت به‌شدت کاهش پیدا کرده است. نامبرده در مورد دغدغه‌های رهبری پیرامون مسائل اقتصادی گفت: مقام معظم رهبری با وقوفی که نسبت به مسائل اقتصادی کشور دارند و در تمامی سال‌های بعد از انقلاب، تمامی فرازونشیب‌ها و مشکلات اقتصادی کشور را از نزدیک مشاهده کرده‌اند و سیاست‌ها و اقدامات و آثار آن را هم به‌خوبی از نظر گذرانده‌اند، درک عمیق و جامعی نسبت به مسائل اقتصادی ایران دارند. دغدغه ایشان این است که ما بتوانیم به رشد اقتصادی مستمر و پایداری دسترسی پیدا کنیم که متکی بر استفاده از دانش و فناوری‌های نوین باشد. این نکته در دستورات و بیانات ایشان تحت عنوان اقتصاد دانش‌بنیان به‌وضوح مشاهده می‌شود. حمایت معظم‌له از فناوری‌های جدید واقعاً کم‌نظیر است و تأثیر معناداری در رشد دانش نوین در ایران دارد. ما مسلماً با این‌گونه روش‌ها می‌توانیم مشکل پایین بودن سطح بهره‌وری را در ایران جبران کنیم. وی افزود: همین‌طور برای ایشان بحث عدالت و مردمی کردن اقتصاد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. باید کاری کنیم که عامه مردم در فعالیت‌های اقتصادی مشارکت کنند و از همه توان موجود در کشور برای رشد اقتصادی و سازندگی کشور استفاده شود. مسلماً مهم‌ترین سرمایه‌ی کشور مردم هستند. هر توفیقی که در انقلاب و جنگ تحمیلی و دوران تحریم به دست آوردیم، ناشی از همدلی و همراهی مردم است که سرمایه عظیمی محسوب می‌شود. اقتصاد را هم باید به مردم واگذار کنیم با مردمی کردن اقتصاد و مشارکت مردم در حوزه اقتصاد، می‌توان به کارایی و عدالت اجتماعی دست یافت. به هر حال، ایشان بر اقتصاد مقاومتی و دستیابی به رشد اقتصادی مستمر و پایداری تأکید دارند که مبتنی بر افزایش بهره‌وری باشد و به‌علاوه، درون‌زا باشد. به این ترتیب، از همه امکانات و فعالیت‌های داخل کشور استفاده می‌شود، کمترین وابستگی و آسیب‌پذیری را نسبت به نوسانات خارجی دارد و در عین حال برون‌نگر است.

طیب نیا گفت: ایشان به‌خصوص بر نقش وزیر اقتصاد و وزارت امور اقتصادی و دارایی برای تحقق سیاست اقتصاد مقاومتی تأکید ویژه‌ای دارند و بنده هم مسلماً بر خودم فرض می‌دانم که رهنمودهای معظم‌له را به‌صورت جدی دنبال کنم.